

Stichting Bodemcentrum biedt bedrijven totaaloplossing voor hun sanering

“Actie is nu geboden!”

Zes koepels en brancheverenigingen -MKB-Nederland, VNO-NCW, Bovag, Netex, Koninklijke Metaalunie en FMECWM- hebben in samenwerking met Rabobank Nederland, het ministerie van VROM, IPO en VNG de Stichting Bodemcentrum opgericht. Die stichting biedt MKB'ers een totaaloplossing aan voor de sanering van hun bedrijfsterrein: ze zorgt voor een efficiënte en effectieve uitvoering van de bodemsanering en neemt al het (voor)werk uit handen. “De ‘linking pin’ tussen markt en uitvoerende partijen”, aldus Ad Bakermans, projectleider van Stichting Bodemcentrum.

MKB-bedrijven met een verontreiniging in de bodem hebben in de loop der jaren talloze bodemonderzoeken en nadere onderzoeken laten uitvoeren. Van saneren is echter weinig terechtgekomen. Voor veel MKB'ers is het te ingewikkeld om alle vragen rondom bodemsanering goed op een rijtje te krijgen, zoals financiering, subsidieverlening, goedkeuring van het bevoegde gezag, risico's en het moment van saneren. Ook zijn ze onbekend met de wereld van adviesbureau, aannemers en het veranderende overheidsbeleid.

Vlot trekken

“Er was veel onzekerheid en onduidelijkheid in de markt”, evalueert de voormalige bankier Bakermans in zijn kantoor te Eindhoven. “Bovendien is het saneren van een bodem iets minder transparant dan het bouwen van een huis: daar zie je of het goed gaat. Bij een bodemverontreiniging is dat lastig, terwijl het soms net zo duur is als het bouwen van een huis. Kortom, veel ondernemers hebben het probleem voor zich uitgeschoven en dat gaat ten koste van de economische dynamiek. Het werd tijd dat we de zaak vlot gingen trekken”, vertelt Bakermans.

Piloffase

De Stichting Bodemcentrum zit momenteel in de piloffase. Op vier plekken - in Drente, Zuid-Holland, Zeeland en Brabant - wordt het concept uitgetest. Om het concept te ‘fine tunen’ volgen er in 2006 in totaal tien projecten. “Na de uitvoering van de pilots willen we de aanmelding voor alle bedrijven openstellen. Het is nog wachten op goedkeuring van de Europese Commissie. Het uitgewerkte concept inclusief subsidies en financieringsmogelijkheden moet uit hoofde van rechtszekerheid nog aan Brussel voorgelegd worden. We verwachten in 2007 definitief van start te gaan”, verklaart Bakermans.

Alles uit handen

Vernieuwend van het concept is dat MKB-bedrijven helemaal niets meer zelf hoeven te organiseren en ook geen kennis hoeven op te bouwen voor iets wat normaliter één keer in het bestaan van een bedrijf voorkomt. “Het Bodemcentrum neemt alles uit handen: de voorbereiding en uitvoering van de sanering”, legt Bakermans uit.

Meteen aan het begin van het traject neemt het Bodemcentrum de risico's en onzekerheden van het bedrijf weg. “Onze filosofie is dat het MKB die risico's het slechtste kan dragen. Bodemcentrum neemt die risico's weg samen met de uitvoerende partijen: de aannemers, adviesbureau, saneerders, grondbewerkers en bevoegde overheden. In feite spreken we van een complete herinrichting van de bedrijfsprocessen in de bodemsaneringswereld. Dat vraagt heel wat overleg en aanpassing van regelgeving: we hebben o.a. te maken met 42 bevoegde overheden. Bovendien is de subsidieverlening gedecentraliseerd. Terwijl we juist aan het begin van het saneringstraject een bedrijf duidelijkheid willen geven over de kosten. We geven namelijk een vaste prijs af. Daarin is de hoogte van de subsidie een belangrijk element.”

Doelgroep

De doelgroep van het Bodemcentrum zijn de 12.000 tot 15.000 bedrijven die met een (bekende) ernstige historische bodemverontreiniging zitten opgezaald. In 2030 moeten die bedrijfsterreinen gesaneerd zijn. “Daar vloeien circa 600 bodemsaneringen per jaar in eigen beheer uit voort. In het nieuwe bodembeleid met de nieuwe saneringscriteria zal ongeveer 90% van die 600 een ‘vrijwillig gedwongen’ sanering uitvoeren. Dat zijn de bedrijven die een bouwvergunning moeten hebben of de zaak gaan overdragen en het bodemprobleem opgelost wil-

Ad Bakermans

len hebben. In ongeveer 10% is sprake van een verplichte sanering om milieuhygiënische redenen. Dat heet nu een onacceptabel risico voor mens, dier of plant.”

Financiering

Bedrijven die hun bodemverontreiniging willen laten saneren en daarvoor een financiering zoeken, kunnen bij hun eigen huisbankier terecht, maar ook bij het Bodemcentrum. De financiering van de sanering door de lokale Rabobank maakt deel uit van de totaaloplossing. Bakermans: “Voor een deel van de bedrijven is het essentieel dat ze een financiering kunnen krijgen, omdat er tegenover deze investering vaak geen directe inkomsten staan. Het Bodemcentrum biedt aan het begin duidelijkheid over het totale financieringsbedrag. Dat was in het verleden vaak een probleem.”

Realistisch concept

Bakermans heeft het gevoel dat er een realistisch concept voorligt, waarmee bedrijven tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten het bodemprobleem kunnen oplossen. En bovendien geldt: wachten loont niet. Bakermans waarschuwt: "Actie is nu geboden. Bedrijven komen nog tot 1 januari 2008 in aanmerking voor subsidie in het kader van de Bedrijvenregeling. Die geldt ook voor de vrijwillige saneringen waarbij sprake is van een ernstige historische verontreiniging, maar geen acuut humaan, ecologisch of verspreidingsrisico optreedt."

De subsidie kan uiteenlopen van 15 tot 70% van de totale kosten, afhankelijk van het tijdstip waarop de verontreiniging is ontstaan, de betrokkenheid bij de veroorzaking en de verwervingsdatum van het bedrijfsterrein. De overheid heeft hiervoor 1,13 miljard euro gereserveerd.

Vertrouwen kweken

Bakermans beseft dat er nog vertrouwen gekweekt moet worden bij bedrijven en uitvoerende partijen. "Ik verwacht dat alle partijen –uitvoerders en overheden– de voordelen van onze werkwijze inzien en hun bedrijfsprocessen enigszins aan ons aanpassen. Dat lukt ons niet als we geen speler van belang zijn. We willen uiteindelijk naar 250 saneringen per jaar. Als we niet verder dan honderd per jaar komen, dan stoppen we ermee. Maar ik hoop dat de markt in de toekomst zo volwassen wordt, dat ze onze werkwijze overneemt en het Bodemcentrum uiteindelijk overbodig maakt. We zijn namelijk geen doel op zich, maar zijn opgericht om de markt in beweging te brengen."

Bedrijven die voor een subsidie in het kader van de Bedrijvenregeling in aanmerking willen komen, moeten zich voor 1 januari 2008 aanmelden. Dat is een harde datum. Nog dit jaar worden alle MKB-bedrijven geïnformeerd. Meer informatie op www.bodemcentrum.nl <<

NVPG erkend en gekwalificeerd

In de totale projectkosten is de verwerking van de bij een sanering vrijkomende grond vaak een belangrijk onderdeel. De verwerking van grond kan bestaan uit het storten of reinigen van de grond of het eventueel elders als categorie 1 of 2 grond weer toepassen. Indien de grond, op basis van keuring door Bodem+, als reinigbaar wordt aangemerkt, mag deze niet worden gestort en zal tot reiniging moeten worden overgegaan. De verontreinigde grond kan thermisch, extractief of biologisch gereinigd of geïmmobiliseerd worden.

Van belang voor het laten reinigen is dat met erkende en gekwalificeerde grondreinigers wordt gewerkt, stelt het Bodemcentrum. De leden van de NVPG zijn gecertificeerd, hetgeen waarborgt dat grondstromen op een juiste wijze (doelmatig en effectief) worden gereinigd en de daarbij vrijkomende producten en residuen een juiste bestemming krijgen.

(Zie verder "Basisdocument voor uitvoering projecten Bodemcentrum" op www.bodemcentrum.nl)